

Les Escoles Unitàries

1.—LES ESCOLES UNITÀRIES: SITUACIÓ GENERAL.

Per a una adequada planificació dels serveis escolars cal partir de la consideració de cada poble com a un conjunt viu, per això a Mallorca hem de tenir presents una sèrie de dades que poden orientar les nostres reflexions.

A l'illa de Mallorca, amb una extensió de 3.640 km², hi havia a l'any 1977 una població de fet de 522.000 habitants. La capital o Ciutat de Mallorca, amb els seus 283.000 habitants que viuen en una superfície de 208 Km², i una densitat de 1.357 h./Km², té més de la meitat de la població de l'illa.

O sia que a Mallorca s'ha produït el mateix fenomen que en altres bandes de l'Estat Espanyol, una des població o abandonament de les persones nascudes en els pobles petits per anar-se'n a treballar i viure a la capital, paral·lelament a una immigració provinent de la Península, que entre 1960-75 representà el 60 % del creixement que ha tenguut la població balear, atreta pels llocs de treball que oferien els sectors relacionats amb el creixement turístic (hostaleria, construcció, etc.).

Actualment, ja és del tot evident el fenomen dels pobles-dormitori, és a dir, pobles petits, que són engolits econòmicament, socialment i quasi culturalment per un centre més gran, en el nostre cas, Ciutat principalment, i que la gent empra per anar a dormir o per al seu esplanai. Aquest fet socio-econòmic es veu reforçat i reproduït en el pla escolar, per una eufòria de concentracions escolars i per una interpretació o «impregnació ideològica» massa al peu de la lletra aprofitant la Llei General d'Educació que a l'any 1970 organitzava els centres d'E. G. B. en 8 nivells.

L'aparició i el «boom» de la dita Llei produï la creació i construcció d'Escoles de 16, 24, 32 i més unitats escolars en un sol edifici, creant-se una desgraciada confusió entre els conceptes de nivell i curs, i servint per justificar tècnicament el tancament d'una sèrie d'escoles, pròpies de pobles petits a les que la demografia desafavoria, i que no tenien un mínim de vuit unitats: «model escolar bàsic». Aquests pobles foren vistos com a «imperfectes», i imperfectes foren les seves escoles, pel que començaren a ser descuidades, i moltes d'elles suprimides.

En el curs 1977-78 existien a Mallorca 187 centres estatals, dels quals només 13 eren Escoles unitàries, i 23 Graduades Incompletes (de menys de 8 unitats). S'havien suprimit o tancat unes trenta cinc escoles estatals petites durant els set o vuit anys anteriors; això sí, cal dir-ho, més de la meitat d'elles per ja no reunir les condicions infraestructurals (edifici ruïnós, descens de la població rural concreta, etc.) i pedagògicament suficients. Però quedaven una dotzena de poblacions o llocs que tenien matrícula escolar i un mínim de condicions materials que possibilitaven la seva continuïtat (Fornalutx, Binieraix, Port de Sóller, S'Alqueria Blanca, Biniamar, Caimari, Banyalbufar, etc.) per les raons socials i educatives ja conegudes per la Campanya Pública realitzada els mesos d'abril i maig de 1978.

2.—CONSIDERACIONS PER A UNA POSSIBLE PLANIFICACIÓ DE LES ESCOLES UNITÀRIES A MALLORCA.

Al no existir en aquests moments cap estudi complet sobre la divisió territorial de Mallorca (si bé hi ha excel·lents estudis parcials de Rossello Verger, J. Bisson i el Departament de Geografia de la Facultat de Filosofia i Lletres de Ciutat), ni sobre una correcta planificació educativa, i no volent caure (ni abans amb En Jaume Albertí, ni ara tot sol) amb la pretensió de donar solucions pedagògiques generals sense el seu respectiu estudi de base, la qual cosa ens podria dur a no tenir en compte les peculiaritats i necessitats de cada endret concret, només apunt unes consideracions que donada la situació poguérem estudiar.

2.—1. A CURT PLAÇ:

A. La necessitat de mantenir obertes les actuals Escoles Unitàries (13 + 4 = 17 Escoles) i les 23 Graduades Incompletes que funcionen ara.

B. Tornar a obrir les Escoles Unitàries o Graduades Incompletes de pobles i barriades que reuneixin un nombre suficient d'alumnes (veure punt CO per a les edats compreses en el punt D.

C. El nombre mínim d'alumnes el situam entre 10-15 escolars.

D. Mentres hi hagi l'actual estructura organitzativa de l'E. G. B., la concentració escolar es farà més necessària a partir de la 2.ª Etapa d'E. G. B., donada l'especialitat de nivells i continguts, per la qual cosa és convenient la permanència dels nins fins a 9-10 anys a l'escola del seu poble. (A menys que si hi ha matrícula suficient s'envii un altre mestre.)

I com a molt important:

E. Dotar de mobiliari i material pedagògic i didàctic suficient i adequat a les necessitats d'aquest tipus d'Escoles.

2.—2. CONSIDERACIONS A MÉS LLARG PLAÇ:

Per a ordenar comarcalment les necessitats educatives dels pobles petits de Mallorca es veu la conveniència de:

— Recollir dades sobre el nombre de nins i nines per edats a cada poble.

— Aprofitar els estudis de Geografia com a base de les planificacions per a conèixer les migracions de treball, els llocs d'influència econòmica, cultural, social, creixements de població, etc.

Continua pàg.: 32

ANEXE I Escoles Unitàries existents el curs 77-78

ORIENT-	una	SA CABANETA -1 (mxt)
CAPDELLA-	1 (mixta)	GALILEA -1 (mxt)
PEGUERA	1 (mxt)	SON CARRIO -2 (mxt)
COSTITX	1 (mxt)	FORA VILA
DEIA	1 (mxt)	(Sta Maria) -1 (mxt)
ESTELLENC	1 (mxt)	VALLDEMOSSA -2 (mxt)
MANCOR DEL VALL	-2	

ANEXE II. Escoles Unitàries obertes el curs 78-79.

BANYALBUFAR	CAIMARI
BINIAMAR	COLONIA SANT PERE

ANEXE III. Alguns exemples de poblacions on pares i Ajuntament estan interessats en que el curs 79-80 funcioni l'Escola:

S'ALQUERIA BLANCA
FORNALUTX
(N'hi ha més pero esperam que la mateixa població ho manifesti).

ANEXE IV. Alguns exemples d'escoles suprimides ja el curs 77-78.

PINA
RANDA
PORT DE SOLLER
BINIARAIX
S'ARRACO
MOSCARI

IV. COORDINACIÓ DEL PROFESSORAT I CREACIÓ D'UN ESTIL PROPI A CADA CENTRE

Poques són les escoles de les nostres Illes que contin amb equips de professors realment coordinats, i la raó hi ha que cercar-la en aqueixa movilitat del professorat de què hem parlat abans.

Hi ha també una altra qüestió que no podem oblidar: Els immigrants temporals. Són moltes les famílies que cada any vénen a Les Illes per fer feina durant la temporada turística, i ho fan devers març-abril. Naturalment, només arribar intenten trobar una plaça escolar per als seus fills, però molts es troben en la sorpresa de què els centres no els admeten perquè estan saturats d'alumnes, i qualcun perquè són nins molt problemàtics degut als seus continus canvis de residència i la seva deficient escolarització. Però, malgrat cada any es repeteix la mateixa situació, no es prenen mesures per solucionar-la.

FORMACIÓ PROFESSIONAL I B.U.P.

La Formació Professional a Les Pitiüses ha resolt el problema de les instal·lacions, donat que aquest any ha començat a funcionar el nou centre amb capacitat per a 800 alumnes, i amb una matrícula de 400, amb la qual cosa es d'esperar que en els propers anys no hi hagi problemes pel que respecte a places.

En aquest centre s'imparteixen les ensenyances corresponents a Mecànica, Electricitat, Contabilitat i Automoció i s'espera que el pròxim curs comencin les d'Electrònica i Tall i Confecció. També podem dir que aquest centre fou dotat quan va ser inaugurat, amb el material didàctic corresponent, així com de cuina i menjador escolar, que si bé no ha funcionat, ho farà el curs vinent. Malgrat això, sembla que el material no és suficient, i per això, algun dels professors ha de recórrer a obtenir el material que necessita pel seu compte.

Pel que a B.U.P. respecta, l'actual institut «Santa Maria d'Eivissa» és totalment incapaç d'allotjar la matrícula existent a l'actualitat, però pareix que aquest problema quedarà solucionat en obrir les portes el nou institut, aquest Setembre.

Subsisteixen, tanmateix, altres problemes com és el fet de què els alumnes formenters que desitgen cursar ensenyança mitja es veuen obligats a desplaçar-se a Eivissa, amb el trastorn econòmic i familiar que això suposa.

Altres problemes de l'ensenyança mitja a les nostres Illes s'incriuen dins la tònica general de manca de democràcia en els centres. Així, es dona el cas de què els professors de l'Institut d'Eivissa s'hagin negat a votar per elegir nou director, davant el fet de què sols poden ser elegits els catedràtics.

material individual para el pàrrulo

SERIE PATO ROJO 4 y 5 años

Material básico:

La gallina Pica-Pica
Los juguetes
El mar y los peces
Casas grandes y pequeñas
Caramelos y pasteles
El pimiento saltarín

SERIE PATO VERDE 5 y 6 años

Material básico:

El perro Din-Don
Marionetas y duendes
El pez redondo
¡Que viene el tren!
El sol y la nieve
Trabajar y trabajar

Cada una de las series consta de seis libros de uso múltiple que constituyen el material elemental y básico para el desarrollo de la Educación Preescolar.

El profesor podrá elegir sucesivamente entre los seis libros que presenta cada serie, en función de determinados intereses, necesidades de los niños y adaptación a su mundo experiencial y creativo.

editorial
SANTIAGO RODRIGUEZ S.A.

PALMA DE MALLORCA
Villalonga, 42
Teléfono 28 26 82

Vé de la pàg.: 27

— Estudiar les comunicacions entre els pobles de l'Illa: distància, estat de les carreteres, medis de transport, etc.

— Estudiar les necessitats reals d'equipament didàctic de les Escoles petites, i de la distribució convenient amb les Escoles Comarcals.

— Estudiar l'estat i situació legal dels edificis de les Escoles tancades, per tal d'evitar la seva venda, i procurar un aprofitament cultural (Biblioteca, Aules de Cultura, Colònies d'Estiu, etc.).

— Estudiar la possibilitat de crear un Centre de Cicle Preparatori (5-6-7 anys) en les poblacions amb Escola tancada (aprofitant l'estat dels edificis i l'estudi del nombre de nins i nines).

Al llarg de les sis Trobades d'Escoles Unitàries realitzades aquest curs 1978-79, per tractar les qüestions que afecten a les Escoles Rurals s'han vist entre altres:

— Les necessitat d'una preparació didàctica en Cicle Preparatori i en les tècniques instrumentals i específiques de la psicologia d'aquestes edats, així com coneixements organitzatius i de treball, per part dels mestres que vagin a Escoles Unitàries o petites.

Per això les Escoles Normals de Magisteri haurien de tenir l'especialització en Primera Etapa, que pot ajudar a preparar pedagògicament.

— Que hi hagi una relació entre els centres petits i el seu Centre Comarcal o coordinador, per evitar conflictes als nins.

— S'hauria d'evitar, mitjançant un sistema regional o per nacionalitat, a determinar la manera, els inconvenients d'enviar mestres forçosos a les Escoles Petites, procurant, donat el paper a realitzar que siguin mestres interessats en anar-hi, i no obligats per qüestions de puntuacions.

Al llarg de les pàgines de «PIS-SARRA» veureu la Carta o Document públic, fruit de les Trobades de Mestres d'Escoles Unitàries, a on s'expliquen alguns dels problemes i conclusions arribats pels educadors d'aquest camp.

S'Indioteria, juliol de 1978.
Ramon BASSA